

Rapport

Ondersteuning opstellen popbeleid Maastricht: overige onderwerpen

Gemeente Maastricht

6 december 2017

2017-044 RP 02B

LAGroup
Postbus 1558
1000 BN Amsterdam

www.LAGroup.nl
consult@LAGroup.nl
+ 31 (0)20 - 550 20 20

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Vraagstelling	3
1.3	Risico's en verantwoordelijkheden	3
2	Begripsafbakening en contextinformatie	4
2.1	Begripsafbakening	4
2.2	Landelijke trends en ontwikkelingen popmuzieksector	4
2.3	Gemeentelijk en provinciaal cultuurbeleid	7
2.4	Infrastructuur popmuziek in Maastricht	9
2.5	Poppodia in de Tripool en Euregio	15
3	Eerst over samenwerking in het algemeen	17
3.1	Cultuurinvloeden op samenwerking	17
3.2	Vormen van synergie bij samenwerking	17
3.3	Ruimtelijke vormen van samenwerking	18
3.4	Organisatorische vormen van samenwerking	18
3.5	Kritische kanttekeningen bij samenwerking	19
3.6	Aspecten voor goede samenwerking	19
4	Ketenaanpak: samenwerking in de stad	21
4.1	Inleiding en vraagstelling	21
4.2	Huidige samenwerkingsverbanden	21
4.3	Mogelijke ambities ketensamenwerking	24
4.4	Mogelijke rol gemeente	26
5	Samenwerking in Euregioverband	28
5.1	Inleiding en vraagstelling	28
5.2	Huidige samenwerkingsverbanden	28
5.3	Mogelijke ambities samenwerking	29
5.4	Mogelijke rol gemeente	31
b1	Colofon	32
b2	Over LAGroup	33

1

Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Maastricht heeft haar cultuurbeleid voor 2017-2020 vastgelegd in de cultuurnota 'Cultuur, een rol van betekenis'. Als uitwerking hiervan is een start gemaakt met het opstellen van een beleidsnota 'Popcultuur in Maastricht', een toezegging van het college van B&W aan de gemeenteraad.

1.2 Vraagstelling

De gemeente heeft aan LAgroun ondersteuning gevraagd bij de uitwerking van een aantal onderwerpen van de op te stellen beleidsnota. Het betreft de volgende onderwerpen:

- begripsomschrijving popmuziek;
- contextinformatie;
- aanbod- en vraaganalyse van oefenruimtes waaronder een benchmark;
- ketenaanpak: samenwerking in de stad;
- samenwerking in (Eu)regioverband;

Dit rapport geeft de resultaten van het onderzoek van deze onderwerpen exclusief de analyse van het aanbod van en de vraag naar oefen- en studioruimtes waaronder een benchmark. Dit laatste onderwerp is vastgelegd in een aparte rapportage (d.d. 8 september 2017).

De rapportages over de onderwerpen zijn geschikt voor opname in de (bijlagen van de) op te stellen beleidsnota 'Popcultuur in Maastricht', of als input te gebruiken bij het opstellen van de beleidsnota door de gemeente.

1.3 Risico's en verantwoordelijkheden

Het onderzoek is uitgevoerd door en onder verantwoordelijkheid van LAgroun bv. Het rapport en de bijlagen vormen een geheel. Indien het rapport ter beschikking wordt gesteld aan derden, dient dat in zijn geheel te geschieden. Bij het onderzoek en de samenstelling van dit rapport is uiterste zorgvuldigheid betracht. Daarbij is uitgegaan van de waarheidsgetrouwheid van door de opdrachtgever en door derden verstrekte informatie.

2

Begripsafbakening en contextinformatie

We starten met een afbakening van het begrip popmuziek en brengen vervolgens een aantal landelijke trends in de popmuzieksector in beeld. We schetsen het gemeentelijke cultuurbeleid voor zover relevant voor de op te stellen beleidsnota. We sluiten het hoofdstuk af met een analyse van de popinfrastructuur in Maastricht en de poppodia in de omgeving.

2.1 Begripsafbakening

Het is van belang om duidelijk te hebben wat er onder popmuziek wordt verstaan en wat er wel en niet bij hoort qua (muziek)genres. Daarmee wordt helder waarop de beleidsnotitie wel en niet betrekking heeft.

Popmuziek (populaire muziek of lichte muziek) is een verzamelnaam voor vele muziekstijlen. Kenmerk van popmuziek is dat een breed publiek toegang vindt tot de muziek. Er is dan ook geen helder afgebakende definitie van popmuziek. Wikipedia geeft bijvoorbeeld de volgende definitie:

“Pop music is a genre of popular music that originated in its modern form in the United States and United Kingdom during the mid-1950s. The terms ‘popular music’ and ‘pop music’ are often used interchangeably, although the former describes all music that is popular and includes many styles. ‘Pop’ and ‘rock’ were roughly synonymous terms until the late 1960s, when they became increasingly differentiated from each other.

Although pop music is seen as just the singles charts, it is not the sum of all chart music. Pop music is eclectic, and often borrows elements from other styles such as urban, dance, rock, Latin, and country; nonetheless, there are core elements that define pop music. Identifying factors include generally short to medium-length songs written in a basic format (often the verse-chorus structure), as well as common use of repeated choruses, melodic tunes, and hooks.”

Klassieke muziek (of kunstmuziek of serieuze muziek) wordt gezien als de tegenhanger van pop- of populaire muziek evenals volksmuziek (muziek die een rituele of functionele rol in culturen speelt). Muziektraditie en (moderne) muzikale vormen beïnvloeden elkaar en brengen een groot aantal hybride vormen voort die niet altijd in deze verdeling zijn in te passen. Wij hanteren de brede definitie, te weten:

Popmuziek is alle muziekgenres met uitzondering van klassieke muziek en volksmuziek

2.2 Landelijke trends en ontwikkelingen popmuzieksector

Als eerste geven we de rol van de stad en het belang van cultuur voor de stad weer. Daarna benoemen we trends (onderverdeeld in vrijetijds-, media-, cultuur- en pop trends).

De rol van de stad en het belang van cultuur voor de stad

In 1913 woonde 10% van de wereldbevolking in steden, in 2013 was dat 50% en in 2050 zal dat 75% zijn. Het beklemtonen van de stijgende invloed van steden wint aan kracht, ook in Nederland. Onder meer via Agenda Stad, op basis waarvan de Raad voor Cultuur in zijn Cultuurverkenning en de Agenda Cultuur zijn visie op de stad geeft. De Raad verwacht dat de profilering van steden verder doorzet en dat investeringen in de ontwikkeling van een sterke stad belangrijker zijn dan ooit. Daarbij is in diverse publicaties gesignaleerd dat het culturele aanbod de laatste decennia een steeds belangrijkere factor is geworden voor de aantrekkingskracht en economische vitaliteit van een stad.

Cultuur is dus niet alleen belangrijk als intrinsieke waarde en als waardevol element voor de persoonlijke ontwikkeling. Cultuur vergroot in toenemende mate ook de aantrekkelijkheid van een stad, en is daarmee een economische factor van belang. Met name hoger opgeleiden trekken naar een stad waar veel kunst en cultuur (en horeca) is. Zij besteden meer dan evenredig in de stad zelf, waardoor ook de stedelijke bedrijvigheid en werkgelegenheid worden bevorderd, met name ook voor lager opgeleid personeel zoals in de horeca en detailhandel. En waar vroeger de arbeiders de fabriek volgden, vestigen bedrijven zich nu in het kielzog van de hogeropgeleiden die graag wonen in steden met een groot en gevarieerd cultureel aanbod: de kans om daar gekwalificeerd personeel te vinden is immers hoger. En daarmee is de cultuur ook indirect een motor voor de stedelijke economie. Daarnaast blijkt uit recent onderzoek dat de voornoemde vestigingscyclus in steden met veel cultuur de huizenprijzen doet toenemen.

Cultuur is het op een na belangrijkste criterium van de (jaarlijkse) woonaantrekkelijkheidsindex van de Atlas voor Gemeenten. Maastricht is op basis van het inwonersaantal de 21e gemeente van Nederland. De ratings voor cultuur (Atlas voor Gemeenten 2017) waren:

- cultureel aanbod 10^e plaats
- aantal uitvoeringen toneel 2^e plaats
- aantal uitvoeringen klassiek 3^e plaats
- aantal uitvoeringen popmuziek 41^e plaats

Tot slot maken kunst en cultuur mensen trots op, en daarmee verbonden met, hun stad, ook als ze geen gebruik maken van het culturele aanbod.

Trends in de vrijetijdssector

In de periode 1975-2005 besteedden Nederlanders steeds meer tijd aan verplichtingen zoals werk, zorg voor het gezin en studie en minder aan vrije tijd (minder dan 3 uur per week). Tussen 2005 en 2011 nam het totaal aan vrije tijd voor het eerst in een lange tijd met circa 3 uur per week toe. Daarbinnen is een toenemend aantal anderhalf- en tweeverdieners met veel verplichtingen en een (relatief) hoog gezinsinkomen die hun vrije tijd zo efficiënt, waardevol en intensief mogelijk besteden.

Er is een verschuiving van vrije tijd buitenshuis naar vrije tijd binnenshuis zoals tv-kijken, lezen, internetten en gamen. Anderzijds zien we dat consumenten op zoek zijn naar

verrijkende (en unieke) ervaringen en belevenissen. Het culturele aanbod speelt daarop in met thematisering en festivals met cross-overs, multidisciplinaire programmering, op wisselende plekken binnen en buiten de muren van culturele instellingen.

De vrijetijdssector is een verdringingsmarkt. Het aanbod is veel sterker gegroeid dan de hoeveelheid tijd en geld die consumenten kunnen besteden. Aanbieders moeten dus harder werken om op te vallen, klanten aan te trekken en aan zich te binden.

Trends vrije tijd en media

We communiceren non-stop met elkaar via onze smartphones en hebben zo constant toegang tot (sociale) media, informatie en netwerken. De reële en virtuele werelden raken steeds verder met elkaar verweven.

De hoeveelheid informatie die ons via internet en sociale media bereikt, zorgt voor een overvloed. De consument heeft behoefte om de informatie door kenners in onderlinge samenhang te laten plaatsen en van duiding te laten voorzien.

Er is een snel veranderend medialandschap en een daarmee veranderende beleving van popcultuur: een grotere beschikbaarheid van *on demand* uitingen op verschillende platforms zoals streaming muziekdiensten Spotify en Tidal, concerten/documentaires via Netflix en 'live' verslagen van concerten in bioscopen). *Millennials* en jongere generaties (*digital natives*) gaan actief op zoek naar wat zij willen zien, horen en ervaren.

Trends cultuursector

Op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau zijn de beschikbare budgetten afgenomen. Het maatschappelijk draagvlak voor cultuur lijkt af te nemen en de sponsoring van bedrijven staat onder druk. In toenemende mate wordt een steeds groter cultureel ondernemerschap van de (gesubsidieerde) cultuursector gevraagd.

Gemeenten zijn subsidiënten van poppodia en zij financieren cultuur met 'vrij te besteden' geld. Op vrij te besteden geld kan makkelijker worden bezuinigd dan op beleidsterreinen met wettelijke taken. Adviesbureau BMC becijfert een daling van het vrije budget van 40 procent. Bovendien zijn de inkomsten uit het gemeentefonds gedaald door de landelijke bezuinigingen en worden taken van het Rijk voor een lager budget ondergebracht bij de gemeenten. De daling van het 'vrije' budget wordt mogelijk een bedreiging voor onder andere cultuur. Wat de effecten van de bezuinigingen zullen zijn, is nog niet te zeggen.

Ontwikkelingen poppodiumsector

De hierna genoemde ontwikkelingen in de poppodiumsector zijn afkomstig van de VNPF, de brancheorganisatie van de sector. De VNPF heeft in 2015 een aantal trends gepubliceerd. Deze zijn niet geactualiseerd, maar voor zover bij ons bekend zijn ze sindsdien niet wezenlijk veranderd.

Aanbod poppodia

- De meeste poppodia zijn de afgelopen tien jaar sterk gegroeid en hebben een serieuze ontwikkeling doorgemaakt richting verdergaande professionalisering.
- Grote poppodia genereren gemiddeld 74% van hun omzet aan eigen inkomsten, middelgrote 62% en kleine 59%. De rest komt uit subsidies, met name van gemeenten.
- In de periode 2007-2014 zijn de programmakosten en ticketprijs gestegen. 97% van ticketinkomsten gaat (in)direct naar artiest.
- In de periode 2007-2014 zijn de inkomsten horeca gedaald evenals de gemiddelde horecabesteding per bezoeker.
- In de periode 2007-2014 stijgen de huisvestingslasten fors bij schaalvergroting en meer marktconforme huur, evenals de huisvestingssubsidies bij schaalvergroting maar daar beperkter. Bij de meeste individuele podia is een daling van de gemeentelijke subsidie te zien.
- In de periode 2007-2014 is sprake van een daling van het aandeel betaalde medewerkers en medewerkers in loondienst en een stijging van het aandeel payroll/uitzendkrachten/zzp en vrijwilligers en stagiair(e)s.

Programmering en publiek

- Voor het zien van grote(re) acts, die doorgaans in de grote(re) poppodia staan, is het publiek bereid ver te reizen.
- 68% van de popconcerten bij VNPF-podia betrof Nederlandse bands, 32% buitenlandse bands. Bij de dance/clubavonden was deze verhouding 85% – 15% (cijfers 2014).
- In de periode 2007-2014 is een toename van het aantal concerten te zien en relatief meer Nederlands aanbod, vooral bij concerten.
- De periode 2007-2014 laat een lichte stijging van het totaal aantal betaalde bezoeken aan concerten zien, maar een daling van het gemiddeld aantal betalende bezoekers per concert, met een licht herstel in 2014. Het aantal clubavonden, het aantal betaalde bezoeken en het gemiddelde aantal betalende bezoekers per clubavond is afgenomen.

2.3 Gemeentelijk en provinciaal cultuurbeleid

2.3.1 Gemeentelijke popbeleid

De cultuuragenda 2017-2020 van de gemeente Maastricht is verwoord in de startnotitie 'Cultuur, een rol van betekenis' van 31 maart 2015. In deze cultuuragenda staan acht thema's, die in de periode 2017-2020 aandacht en ontwikkeling vragen. Het meeste relevante thema voor de popsector is *jongeren en studenten*. De gemeente wil de culturele positie van deze twee (overlappende) groepen op een hoger plan brengen. Het gaat immers om het investeren in de toekomst van de stad. Deze groepen voegen nieuwe ideeën en praktijken aan de stad toe. In de cultuuragenda wordt daarbij gerefereerd aan voorbeelden als de inzet van de gemeente aan de ontwikkeling van De Muziekgieterij als poppodium én aan de vestiging van internationale studenten in de Timmerfabriek. De gemeente wil het gesprek hierover structureler en frequenter voeren en de culturele noden scherper benoemen.

Hieronder benoemen we nog enkele andere thema's uit de cultuuragenda die een relatie kunnen hebben met de popsector, maar die daarin niet expliciet zijn benoemd:

- *Modernisering van de cultuurparticipatie*: de brede participatie van verschillende bevolkingsgroepen (amateurveld via volkscultuur en cursussen bij de muziekschool, tot aan activiteiten van 'Tout Maastricht' en cultuur in buurten en wijken).
- *Ontwikkeling van het professionele talent*: in Maastricht is door het veld zelf een unieke oplossing ontwikkeld voor toptalent: 'Via Zuid', dat door de gemeente samen met de provincie wordt ondersteund. Het is een voorbeeld van de door de gemeente nagestreefde ketenwerking (intensieve samenwerking tussen verwante instellingen).
- *Maastricht als cultureel brandpunt*: de negen brandpunten in het land hebben zich verenigd in de G9 en komen met voorstellen aan de minister van kunst & cultuur. Maastricht wil binnen de provincie en Euregio de uitstraling als cultureel brandpunt behouden en versterken.
- *De kracht van culturele ketens*: behoud van de rijksgefinancierde culturele instellingen voor stad en regio en meer samenhang tussen de culturele instellingen door een collectief contract af te sluiten met verwante instellingen en medefinanciers (met als doel meer gezamenlijke verantwoordelijkheid creëren).
- *Het wegen van maatschappelijke effect*: wij willen het 'resultaat' van de culturele activiteiten veel meer baseren op de maatschappelijke impact die men weet te realiseren.
- *Ondernemerschap en kansen in de creatieve industrie*: de culturele sector zal in de toekomst meer en meer op eigen benen moeten staan en ondernemerschap is daarbij een voorwaarde om te slagen. Hiervoor zet de gemeente in op centra waar (jonge) culturele ondernemers een werkplek kunnen vinden die voldoet aan de aard en de eisen van deze specifieke beroepsgroep.

2.3.2 Provinciale popbeleid

De Provincie Limburg heeft een popnotitie '....dat heel Holland Limburgs....', die dateert van augustus 2015. De provincie wil naast de traditionele muziekvormen stevig inzetten op popmuziek. De provincie vindt het belangrijk goed contact te houden met de jongeren in Limburg en ervoor te zorgen dat deze jongeren zich hier thuis voelen, ook in het culturele leven. De dynamische uitstraling van popmuziek spreekt veel mensen van alle leeftijden aan, maar zeker ook jongeren. Popmuziek is een goed middel om het leefklimaat in Limburg aantrekkelijker te maken en te houden voor deze doelgroep. Tevens is popmuziek een sector die zich steeds vernieuwt, die explosief groeit en die een verbindende kracht heeft. Iets wat voor andere muziekstromen, zoals fanfaremuziek, inspirerend kan werken. Met de popnotitie zet de provincie in op *talentontwikkeling* waarvoor vijf speerpunten zijn benoemd:

1. Prille talentontwikkeling: Masterplan Muziekonderwijs Limburg: DOOR!
2. Trajectinfrastructuur 'projecten talentontwikkeling popmuziek'
3. Popmuziek op de gemeentelijke agenda
4. De popconsulent: actief in Limburg en de Euregio
5. Excellente talentontwikkeling: Euregionale samenwerking.

2.4 Infrastructuur popmuziek in Maastricht

2.4.1 Aanbod popmuziekinfrastructuur

Op basis van input van de gemeente, De Muziekgieterij, Bankastudio's, Kumulus, het Conservatorium Maastricht en de Stichting Popmuziek Limburg, van eigen deskresearch aangevuld met ontvangen gegevens van derden, hebben wij het aanbod van de popinfrastructuur in Maastricht in kaart gebracht. Dit aanbod is onderverdeeld in drie categorieën: presentatie, educatie en productie. In totaal zijn 61 verschillende aanbieders geïdentificeerd. Sommige hiervan komen in meerdere categorieën terug waardoor de som van de drie categorieën op 66 aanbieders komt.

Presentatie

De categorie presentatie omvat in totaal 39 aanbieders. Het zijn 11 podia, 12 cafés en 16 festivals. In de volgende tabellen staan deze aanbieders en hun capaciteit (aantal zit/stapplaatsen voor podia en cafés en duur voor festivals) weergegeven.

Podia in Maastricht met popprogrammering

Naam	Categorie	# zit-/staanpl.
Theater Pesthuyspodium	podium	55
Ainsi	podium	150
B32Bee	podium	150
Cultureel Centrum Mandril	podium	150
Club Vibes ¹⁾	podium/muziekschool/oefenruimte	200
La Bonbonnière	podium	350
Cultureel Centrum Landbouwbelang ²⁾	podium	150
Muziekgieterij	poppodium / productie	650
Theater aan het Vrijthof	podium	800
MECC	congres/evenementen	10.000
Subtotaal podia	10	12.655
Gemiddeld per accommodatie (met MECC)	10	1.266
Gemiddeld per accommodatie (zonder MECC)	9	295

Bron : Gemeente Maastricht, klankbordgroep en accommodaties/organisaties (websites, telefoon en e-mail)

Bewerkt door: LAgrouP

1) Club Vibes heeft volgens mededeling momenteel geen vergunning voor de podiumfunctie.

2) Landbouwbelang heeft naast de concertruimte in de kelder met een capaciteit van 150 personen, ook een andere ruimte voor circa 500 personen.

Cafés en clubs in Maastricht met live popprogrammering

Naam	Categorie	# zit-/staanpl.
Café Pieter	café/club	50
Ut Vloot	café/club	50
Café The Duke	café/club	65
Pilzkiste (Fort Willemsweg) 1)	club	80
Café De Belsj	café/club	100
Café Forum	café/club	100
Café Barrelbar	café/club	150
Café Zondag	café/club	200
Ed's Café	café/club	250
Tapijn (Tapijnkazerne)	brasserie	250
D'n Hiemel	café/club	400
Complex	café/club	1.800
Subtotaal horeca	12	3-495
Gemiddeld per accommodatie		291

Bron : Gemeente Maastricht, klankbordgroep en accommodaties/organisaties (websites, telefoon en e-mail)

Bewerkt door: LAGroup

1) de huisvesting van Pilzkiste zou in februari 2018 worden gesloopt. Naast het magazijn voor 80 personen heeft men ook een grote ruimte met een capaciteit van 450 personen.

Festivals in Maastricht met live popprogrammering

Naam	Categorie	Duur (dgn.)
Bruis Festival	festival	3
CrossCurrents	festival	1
Dancetour	festival	1
Manus van alles Festival	festival	1
Parcours (opening nieuwe seizoen)	festival	1
Words on Fire	festival	1
Koningsdag/-nacht	festival	2
Pas Festival	festival	2
Secret Places 1)	festival	3
Jeker Jazz	festival	4
Popronde	festival	1
Subtotaal festivals	11	20
Gemiddeld per festival		1,82

Bron : Gemeente Maastricht, klankbordgroep en accommodaties/organisaties (websites, telefoon en e-mail)

Bewerkt door: LAGroup

1) Festival Secret Places heeft in 2017 niet plaatsgevonden. Niet duidelijk is of er in 2018 opnieuw een editie komt.

Educatie

De categorie educatie omvat 20 aanbieders. Het zijn 5 accommodaties en 15 individuen. In de volgende tabel staan deze aanbieders en hun capaciteit (aantal lesruimtes) weergegeven:

Educatie met betrekking tot popmuziek¹

Naam	Categorie / typering	# lesruimten
Studio Lecardinale	muziekschool (privaat)	1
Club Vibes ¹⁾	podium/muziekschool (privaat)/oefenruimte	1
Kumulus, Lighthouse of Music	muziekschool / oefenruimte	4
Sound Academy (vh. Rec&Play)	muziekschool (privaat) / oefenruimte	7
Conservatorium Zuyd Hogeschool (alleen gebouw aan Fr. Romanusweg)	conservatorium (afdeling jazz + muziekdocent)	20
Subtotaal (accommodaties)	5	33
Gemiddeld per accommodatie		6,60
Jaime Bongaarts	Jaime's sessions	1
Laurien Coene / De Jonge Pianist	pianoles	1
(Octave) Hardy	vocal coaching	1
Evert Hoedt	saxofoonles	1
Dimitrios Kosmidis	drumschool	1
Abby Lümpens	muziekeducatie	1
Rian Pasmans	drumles op maat	1
Patrick Schappert	gitaarles	1
Tim Reichrath	gitaarschool	1
Johan Smeets	gitaarles Maastricht	1
Joyce Strijbos	muziekeducatie	1
Marco Willems	drumschool	1
Zangles Maastricht	zangles	1
Subtotaal (individueen)	13	13
Recapitulatie		
Subtotaal (accommodaties)	5	33
Subtotaal (individueen)	13	13
Totaal Educatie	18	46

Bron : Gemeente Maastricht, klankbordgroep en accommodaties/organisaties (websites, telefoon en e-mail)

Bewerkt door: LAGroup

1) Club Vibes heeft volgens mededeling momenteel geen vergunning voor de podiumfunctie.

1 Kumulus en Sound Academy staan zowel onder educatie als onder productie. Niet alle lesruimten die staan vermeld bij educatie zijn ook beschikbaar als oefenruimte voor de externe verhuur.

Productie

De categorie productie omvat 7 aanbieders. Het zijn 6 oefenruimtes en 1 productiehuis.

Productie met betrekking tot popmuziek

Naam	Categorie	# oefen-ruimtes	# opname-studio's
Kumulus, Lighthouse of Music	muziekschool / oefenruimte	2	0
Muziekgieterij	poppodium / oefenruimte	2	1
Sound Academy (vh. Rec&Play)	muziekschool / oefenruimte	3	1
Club Vibes	podium/muziekschool/oefenruimte	1	0
Daalhof en Omstreken	buurtcentrum/podium	1	0
De Boeckel	buurtcentrum	1	0
		-----	-----
Subtotaal (accommodaties)	6	10	2
Gemiddeld per accommodatie		1,67	0,33
Intro in Situ	productiehuis		

Subtotaal (organisaties)	1		
Recapitulatie			
Subtotaal (accommodaties)	6		
Subtotaal (organisaties)	1		

Totaal Productie	7		

Bron : Gemeente Maastricht, klankbordgroep en accommodaties/organisaties (websites, telefoon en e-mail)
Bewerkt door: LAGroup

Overig

Daarnaast is er een aantal poporganisaties en projecten dat niet onder te brengen is in een van deze drie categorieën. Het betreft de volgende organisaties en projecten:

- Stichting Popmuziek Limburg (SPL). SPL is een provinciale popkoepel die mensen en organisaties die actief zijn in de popmuziek met elkaar verbindt, adviseert en samenwerking stimuleert.
- Diverse agenda's over het cultuuraanbod in Maastricht.
- Jazz Maastricht biedt een concertprogramma op wisselende locaties, organiseert festivals met als rode draad verbinding met andere muziekgenres, vooral popmuziek.
- Muziekschool Maastricht, een online platform (virtuele muziekschool).
- Popsport. Popsport is een landelijk en regionaal coachingsprogramma.
- Nu of Nooit, een provinciale popwedstrijd (organisatie door SPL).
- Kunstbende, een landelijke wedstrijd voor jong creatief talent (organisatie door Buro Pinkpop).

2.4.2 Sterkten en zwakten aanbod popmuziekinfrastructuur

Op basis van input van de gemeente, De Muziekgieterij, Bankastudio's, Kumulus en de Stichting Popmuziek Limburg en een verslag van de stadsronde over het beleid, die is gehouden op 27 juni 2017 en waarvan we de letterlijke teksten hebben overgenomen, zijn de volgende sterkten en zwakten geïdentificeerd:

STERKTEN	ZWAKTEN
<p>Aanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kwalitatief goede programmering Muziekgieterij, Bruis en Complex. • Divers aanbod aan muziek. • Stad heeft aantrekkingskracht waardoor acts er willen staan. • De stad heeft als grensstad een springplank-functie voor acts uit Duitsland en België. • Onderscheidend aanbod (m.n. gericht op Indie/alternatieve pop/undergroundscene). • Aanwezigheid van kunstvakonderwijs en met name het Conservatorium Maastricht • Goede banden van podia/clubs met belangrijke boekingskantoren waardoor goed aanbod naar de stad kan worden getrokken. • Veel potentiële bijzondere buitenlocaties (naast de podia in accommodaties). • Uitbreiding van het aanbod: <ul style="list-style-type: none"> · Muziekgieterij (Timmerfabriek). · Plannen Bankastudios. • Ontstaan van een organische subcultuur (zoals vrijplaats Landbouwbelang). • Ondernemende initiatiefnemers. • Culturele, maatschappelijke en economische betekenis van popcultuur. 	<p>Aanbod</p> <ul style="list-style-type: none"> • Weinig aandacht voor lokale popscene en programmering van lokale bands. • Te weinig oefenruimtes, alleen kleine aanbieders die ruimtes veelal als nevenactiviteit aanbieden. • Klein 'informeel' podiumnetwerk waar popmuziek wordt geprogrammeerd (cafés). • Geen locatie voor grote popconcerten, met uitzondering van MECC (er wordt gewerkt aan een groot evenementen-terrein). • Maastricht op de 41e plek wat betreft het aantal uitvoeringen popmuziek (Atlas voor gemeenten 2017). • Weinig optreedplekken en cafés voor kleinschalige en specifieke optredens.
<p>Promotie en informatie</p>	<p>Promotie en informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen overzicht acts, speelmogelijkheden en oefenruimtes. • Popaanbod onvoldoende gepromoot. • Nauwelijks aandacht voor mensen en bands achter het aanbod. • Popcultuur geen onderdeel van citymarketing.
<p>Vraag</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euregionale ligging in dichtbevolkte regio (brede programmering mogelijk). • Internationale universiteit met meer dan 20.000 studenten (brede programmering mogelijk). • (Eur)regionale aantrekkingskracht van Maastricht op het gebied van popmuziek. 	<p>Vraag</p>
<p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belang van samenwerking wordt ingezien. • Ontwikkeling stedelijke regio's. 	<p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Weinig ketendenken, maar vooral op zichzelf staande initiatieven. • Te weinig samenwerking tussen stakeholders popmuziek: voornamelijk faciliterende samenwerking, geen inhoudelijke samenwerking en samenwerking waardoor lokaal

STERKTEN	ZWAKTEN
	talent kan doorstromen. <ul style="list-style-type: none"> • Weinig draagvlak bij belangrijke (grote) organisaties in de stad (Universiteit, Brightlands Maastricht, Mercedes, Vodafone).
Educatie <ul style="list-style-type: none"> • Conservatorium Maastricht met 550 studenten (waarvan circa 1/3 niet klassiek) 	Ten aanzien van educatie <ul style="list-style-type: none"> • Muziekonderwijs te duur voor onderkant samenleving. • Geen subsidie voor leerlingen van buiten Maastricht en voor volwassenen.
Beleid <ul style="list-style-type: none"> • Popcultuur integraal onderdeel cultuurbeleid met binnenkort eigen beleidsnota. 	Ten aanzien van beleid <ul style="list-style-type: none"> • Politiek geen inhoudelijke ambitie ten aanzien van pop (wat zich vertaalt in een lage ambitie). • Popbeleid geen integraal onderdeel andere beleidsterreinen (stedelijk ontwikkeling, wijk in beweging). • Beperkte of onbekende subsidiemogelijkheden (waaronder voor spontane initiatieven).

De belangrijkste sterkten en zwakten zijn:

Belangrijkste sterkten

- Maastricht heeft aantrekkingskracht waardoor acts er willen staan. Dat zorgt bij de grotere professionele podia mede voor een kwalitatief goede (internationale) programmering met een divers en onderscheidend aanbod, en mede daardoor een groot publiekspotentieel.
- Maastricht is gelegen in een dichtbevolkt gebied in de Euregio.

Belangrijkste zwakten

- Er ontbreken een inhoudelijke visie en ambitie op het gebied van pop in Maastricht en pop is geen integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid (waardoor de relatie met andere beleidsterreinen veelal ontbreekt).
- Er zijn te weinig optreedplekken (waaronder in cafés) en te weinig oefenruimtes.
- Er is geen/beperkte samenwerking (ketenaanpak) in Maastricht en binnen de Euregio tussen diverse disciplines van de 'bedrijfskolom' van de popmuzieksector.

2.5 Poppodia in de Tripool en Euregio

Met name voor het profiel, de programmering en de eventuele concurrentie op aanbod en vraag is het voor Maastricht zaak om rekening te houden met de voor De Muziekgieterij relevante/vergelijkbare poppodia in de omgeving. Van deze grote(re) poppodia in de Tripoolregio en de Euregio hebben we enkele kerngegevens verzameld en deze inclusief een aantal kengetallen in de onderstaande tabel zichtbaar gemaakt.

Voor Muziekgieterij relevante poppodia in de Tripool en in de Euregio

Poppodia Tripool en Euregio				
	Muziekgieterij Maastricht	Volt Sittard	Nieuwe Nor Heerlen	Muziekodroom Hasselt (BE)
Aantal inwoners gemeente (2015, afgerond op 1.000)	123.000	93.000	87.000	77.000
Aantal podiumzalen	1	1	2	3
Capaciteit grootste zaal (staplaatsen)	550	600	350	850
Capaciteit midden- en/of kleine zaal of café (staplaatsen)	350	0	120	750
Profiel programmering	lokaal, regionaal, nationaal, internationaal	lokaal, regionaal, nationaal, internationaal	lokaal, regionaal, nationaal	regionaal, nationaal, internationaal
Aantal concerten per jaar ¹⁾	91	78	48	85
Aantal dance-activiteiten per jaar ¹⁾	72	33	44	20
Aantal overige podiumactiviteiten per jaar ¹⁾	0	38	38	5
Totaal aantal eigen podiumactiviteiten	163	149	130	110
Aantal bezoeken concerten per jaar	27.131	9.950		25.500
Aantal bezoeken dance-activiteiten per jaar	38.920	4.210		10.000
Aantal bezoeken overige podiumactiviteiten per jaar	0	4.845		500
Totaal aantal bezoeken eigen podiumactiviteiten	66.051	19.005	32.781	36.000
Aandeel bezoeken uit België (NL-podia) respectievelijk Nederland (Belgische podia) in % totaal aantal bezoeken	40%	n.b.	n.b.	n.b.
Exploitatiesubsidie <i>bruto</i> per jaar ²⁾	€ 361.467	€ 350.000	€ 285.492	€ 650.000
Exploitatiesubsidie <i>bruto</i> in % van exploitatietotaal ²⁾	26%	55%	40%	46%
Exploitatiesubsidie <i>netto</i> (exclusief huur en subsidie voor vervangingsinvesteringen per jaar) ²⁾	€ 241.467	€ 277.000	€ 249.044	€ 614.000
Exploitatiesubsidie <i>netto</i> in % van exploitatietotaal ²⁾	18%	44%	35%	44%
Exploitatiesubsidie <i>netto</i> per bezoeker podiumactiviteiten ²⁾	€ 3,66	€ 14,58	€ 7,60	€ 17,06
Exploitatiesubsidie <i>netto</i> per inwoner gemeente ²⁾	€ 1,96	€ 2,98	€ 2,86	€ 7,97
Capaciteit bezoekers per 1.000 inwoners	7,3	6,5	5,4	20,8
Aantal eigen podiumactiviteiten per 1.000 inwoners	1,3	1,6	1,5	1,4
Aantal bezoeken eigen podiumactiviteiten per 1.000 inwoners	537	204	377	468

Bron: de genoemde poppodia. Gegevens 2016. Geïnterviewd, bewerkt en kengetallen gekozen en berekend door LA group, november 2017.

Ook bij poppodium Reflektor (één zaal capaciteit 600) in Luik België (198.000 inwoners) zijn gegevens opgevraagd, maar niet ontvangen.

¹⁾ Activiteiten in alle podiumzalen, inclusief een eventueel café.

²⁾ 'Exploitatiesubsidie bruto' is het totaalbedrag dat als exploitatiesubsidie jaarlijks van de gemeente wordt ontvangen. 'Exploitatiesubsidie netto' is het voornoemde bruto exploitatiesubsidiebedrag waarop in mindering zijn gebracht de jaarlijkse huur voor het pand en de eventuele exploitatiesubsidie voor (reservering van) vervangingsinvesteringen roerende zaken.

n.b. = niet bekend

Voor het vergelijken van de exploitatiesubsidies is de *netto* exploitatiesubsidie het beste als uitgangspunt te nemen, niet de *bruto* exploitatiesubsidie. *Netto* is – zoals bij voetnoot 2 van de tabel vermeld – de van de gemeente ontvangen exploitatiesubsidie minus de

betaalde huur voor het popgebouw, en minus de eventuele jaarlijkse subsidie voor vervangingsinvesteringen roerende zaken. *Netto* is beter vergelijkbaar omdat in gemeenten zeer verschillend wordt omgegaan met de hoogte van de huur die in rekening wordt gebracht voor het gebouw waarin het poppodium is gevestigd: de ene gemeente brengt geen huur in rekening, de andere soms vele honderdduizenden euro's, een bedrag dat vervolgens door de gemeente met huursubsidie als onderdeel van de exploitatiesubsidie wordt gecompenseerd. In dat laatste geval ontstaat bij een hoge huur een hoge *bruto* exploitatiesubsidie, die vanwege de vertekende huursubsidiecomponent niet meer goed vergelijkbaar is. Zo ook met betrekking tot de vervangingsinvesteringen roerende zaken.

De *netto* exploitatiesubsidie elimineert deze vertekening, en laat bovendien zien wat van de exploitatiesubsidie kan worden aangewend voor de programmering, organisatie en andere huisvestingskosten (dan huur) van het poppodium.

De betreffende poppodia zijn niet direct met elkaar vergelijkbaar. De aard en omvang van de stad waarin zij zijn gevestigd spelen een belangrijke rol bij de aard, omvang en de prestaties van het poppodium. De kengetallen onderaan de tabel maken de programma-prestaties en de exploitatiesubsidies van de poppodia onderling wel vergelijkbaar: daar zijn kengetallen berekend per bezoeker en per inwoner/1.000 inwoners van de verschillende programmaprestaties en van de exploitatiesubsidie. Daarbij valt op dat de Muziekgieterij:

- de laagste exploitatiesubsidie per bezoeker en per inwoner heeft, en zelfs absoluut de laagste netto exploitatiesubsidie;
- de één na hoogste capaciteit heeft, gerelateerd aan inwonersaantal. Door de beoogde vernieuwbouw zal de Muziekgieterij met een grote zaal voor 1.100 bezoekers en een kleine zaal van 350 na Muziekodroom in Hasselt de op een na grootste capaciteit blijven houden;
- gerelateerd aan het aantal inwoners het laagste aantal activiteiten heeft;
- gerelateerd aan het inwonersaantal het hoogste aantal bezoeken heeft.

Poppodium De Nieuwe Nor in Heerlen heeft plannen zijn accommodatie uit te breiden in het naastgelegen pand met een zaal met een capaciteit van 700 staande bezoekers.

3

Eerst over samenwerking in het algemeen

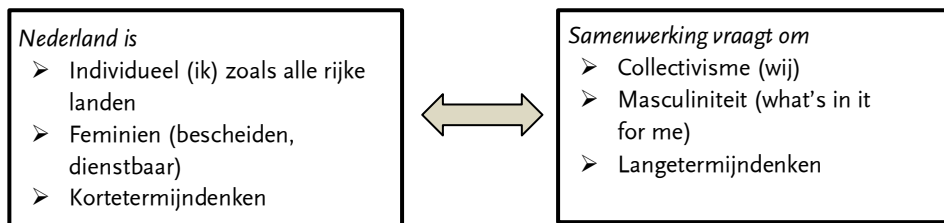
‘Alleen ga je sneller, samen kom je verder’

Motto Eberhard van der Laan

Voordat we in de hoofdstukken 4 en 5 ingaan op de ketensamenwerking in de stad en de samenwerking van de presentatiefuncties in de Tripool en de Euregio, beschrijven we hieronder eerst de algemene aspecten van samenwerking.

3.1 Cultuurinvloeden op samenwerking

Vergelijkende studies wijzen op de volgende Nederlandse cultuurkenmerken, en die van samenwerking.

Onze Nederlandse cultuur leent zich *op het eerste gezicht* niet voor samenwerking.

Daarnaast is Nederland uniek in:

- polderen/consensusgedrag;
- voortschrijdend inzicht;
- en samen met Scandinavië heeft Nederland een eigen cultuur.

Zit samenwerken niet in ons DNA? Wel als nut en noodzaak duidelijk zijn. Bijvoorbeeld de Deltawerken, of als het projectmatig of op de korte termijn is. Of misschien is samenwerking in Nederland in het algemeen al zo ver ontwikkeld dat verdere intensivering van samenwerking steeds moeilijker wordt.

3.2 Vormen van synergie bij samenwerking

Er zijn verschillende vormen van synergie die bij samenwerking behaald kunnen worden.

Inhoudelijke synergie

Het benutten van het gezamenlijke creatieve vermogen in gezamenlijke projecten:

- gebruik maken van elkaars specifieke expertise;
- gezamenlijk nieuwe producten en activiteiten organiseren;
- elkaars producten over en weer aanvullen en versterken.

Publiekssynergie

Het benutten van dezelfde of overlappende doelgroepen waardoor de totale publiekstroombreedte wordt vergroot.

Facilitaire en organisatorische synergie

Het benutten van gezamenlijke organisatorische doelen, bijvoorbeeld:

- het delen van facilitaire zaken en gezamenlijke backoffice functies/taken;
- gezamenlijke marketing en promotie;
- gezamenlijke horeca en commerciële verhuur.

Ruimtelijke synergie

Feitelijk de resultante van de voorgaande vormen van synergie:

- elkaars ruimten benutten voor specifieke (individuele of gezamenlijke) doeleinden;
- gezamenlijk gebruik maken van bepaalde specifieke ruimten, voor inhoudelijke samenwerking (podia, expositieruimten, lesruimten, et cetera) en/of voor gezamenlijke backofficeruimten.

3.3 Ruimtelijke vormen van samenwerking

Ruimtelijk/fysiek zijn er verschillende vormen van samenwerking te onderscheiden, al dan niet geclusterd. Cultuurclustering is een vorm van samenwerking tussen culturele en/of andersoortige functies. Wij onderscheiden hier de volgende varianten van clustering:

- waarbij de instellingen niet fysiek zijn geclusterd;
- cultuurplein, -straat of -kwartier;
- apart onder één dak;
- samen onder één dak.

We hebben in Maastricht te maken met de vorm van samenwerking waarbij de instellingen niet fysiek zijn geclusterd. Wel is er cultuurkwartier ontstaan in het Sphinxkwartier met Poppodium De Muziekgieterij, Bureau Europa (beeldende kunst), Lumière Cinema Maastricht (filmhuis) en Intro in Situ (productiehuis popmuziek).

3.4 Organisatorische vormen van samenwerking

De samenwerking kan in verschillende organisatorische vormen worden gegoten. Combinaties van vormen zijn ook mogelijk.

Los samenwerkingsverband

- instellingen voeren hun eigen activiteiten uit;
- ad hoc overleg, afstemming en samenwerking;
- beperkte mogelijkheden synergie, veel organisatorische vrijheid.

Vast samenwerkingsverband

- instellingen voeren hun eigen activiteiten uit;
- samenwerking vindt plaats in vaste, periodieke overleggen;
- gezamenlijk plannen maken leidt tot meer synergie.

Uitvoerende functies/taken door een van de partners

Alle of een deel van de gezamenlijke uitvoerende inhoudelijke en beheerfuncties en -taken worden gedaan door de partner die daar (al) sterk in is.

Oprichting aparte beheerentiteit

- aparte beheerentiteit neemt taken van instellingen over;
- beheerentiteit is min of meer zelfstandig ten opzichte van partners;
- samenwerking tussen beheerentiteit en partners kan los of vast worden vormgegeven.

Fusie tussen (twee of meer) partners

- er ontstaat een nieuwe organisatievorm, ter vervanging van de oude;
- nieuwe entiteit neemt alle taken over, geen afstemmingsissues;
- identiteit partners gaat op in nieuwe entiteit.

3.5 Kritische kanttekeningen bij samenwerking

Enige algemene en kritische kanttekeningen.

- Vooropgesteld: samenwerken blijft een issue binnen de culturele sector, want het biedt kansen voor maatschappelijk draagvlak, ondernemerschap en minder afhankelijkheid van de terugtrekkende overheid.
- Zonder inhoudelijke raakvlakken komt inhoudelijke synergie niet tot stand en publiek overlapt dan niet. Dat maakt de samenwerking in het algemeen aanzienlijk moeilijker.
- Vaak zijn er te hoge financiële verwachtingen van de opbrengst van samenwerking. Maar meer (gezamenlijke) inhoud kost eenvoudigweg meer geld.
- Vaak komt alleen facilitaire en organisatorische synergie (gezamenlijke backoffice) tot stand. Dat is eenvoudiger. Dan komt er geen organisatorische integratie tot stand en een eilandcultuur kan het gevolg zijn.
- Herkenbaarheid instelling voor publiek problematisch bij naamsverbinding of gezamenlijke naam.
- Opgelegde samenwerking is veelal minder of niet succesvol ('*not invented here syndrome*').
- Bezuinigingen als inzet voor samenwerking is een verkeerde ingang en een valse start.

3.6 Aspecten voor goede samenwerking

Indeling popmuzieksector

De popmuzieksector kan worden onverdeeld in de volgende functies:

- Educatie: cultuureducatie in het onderwijs, muziekscholen en conservatoria.
- Productie: productiehuisen/talentontwikkeling en oefenruimtes en studio's.
- Presentatie: podia.

Goed popklimaat

De popmuzieksector gedijt het beste als er een sterk en kwalitatief goed popklimaat heerst in de stedelijke omgeving. Om een dergelijk popklimaat te creëren en in stand te houden zijn alle drie de hiervoor genoemde functies in de popmuzieksector van belang.

Samenwerking is dus van groot belang voor een goed popklimaat, niet alleen binnen de functies, maar vooral ook tussen instellingen van de verschillende functies.

Totstandkoming samenwerking: urgentie en organische groei

Voor samenwerken moet een reden of urgentie zijn of gevoeld worden, en de samenwerking moet vervolgens organisch en bottom-up tot stand komen en groeien. De urgentie is hiervoor aangegeven: een goed popklimaat. De verdere uitwerking van de samenwerking moet niet worden opgelegd of afgedwongen (door de overheid/subsidie). Dan blijkt de samenwerking doorgaans minder succesvol, of komt niet tot stand. Bovendien, in het geval van opleggen zullen de instellingen de urgentie doorgaans niet voelen, en dat zou een veeg teken moeten zijn.

Andere aspecten voor het vormgeven van samenwerking

Hieronder, rijp en groen door elkaar, enige andere aspecten die van belang zijn voor een efficiënte en effectieve samenwerking:

- Samenwerken hoeft niet met iedereen tegelijk. Beter is losse samenwerkingsverbanden in *meerdere netwerken*. Een politieke lobby kan bijvoorbeeld heel goed plaatsvinden vanuit een dergelijk deelnetwerk.
- Net zoals het van belang is dat de samenwerking organisch en bottom-up tot stand komt, is het beter de samenwerking *niet te institutionaliseren*, maar vooral ad hoc – als er aanleiding is – in te steken en in stand te houden. Dus ook geen gestructureerde overlegmomenten, maar contact als er aanleiding of urgentie is. Van belang daarbij is wel dat er per samenwerkingsnetwerk een *trekker en/of aanjager* (informeel) opereert.
- Niet institutionaliseren betekent niet dat er niets (formeel) geregeld zou kunnen worden. Als een deelnetwerk van samenwerking tot stand is gekomen, is het bijvoorbeeld nuttig om een *gezamenlijke ambitie en doel* overeen te komen. Aan de hand daarvan kan de urgentie van bestaan van het netwerk 'permanent' worden getoetst (om samenwerking om de samenwerking te voorkomen).
- Samenwerking kan goed worden geïnitieerd en tot stand komen vanuit *onverwachte onconventionele ontmoetingsmomenten*. Die kunnen overigens wel degelijk 'georganiseerd' worden, bijvoorbeeld binnen een samenkomst/bijeenkomst met (primair) een ander doel, of op een niet gebruikelijke andere plek/locatie.
- Deelnemer aan netwerken voor samenwerking kan 'iedereen' zijn, ook als het op het eerste gezicht geen goede match lijken: groot met klein, gesubsidieerd met niet-gesubsidieerd, met 'concurrenten' onderling, et cetera.
- Neem als uitgangspunt dat deelnemers van een netwerk die op het eerste gezicht concurrenten zijn, ook kunnen samenwerken. *Samenwerking tussen 'concurrenten'* kan namelijk ook nuttig en rendabel zijn, uitgaande van het adagium dat alles wat nuttig is voor de stad en haar inwoners – ook zijnde (potentieel) publiek – ook nuttig is voor de 'concurrenten' in die stad. Daarbij mogen, moeten zelfs de deelnemers zich niet alleen afvragen 'what's in it for me', maar ook wat ze kunnen bijdragen aan het netwerk. Beide zijn immers evident: een goed popklimaat in de stad – waarvoor samenwerking noodzaak is – pakt goed uit voor alle instellingen die in die sector opereren.

4

Ketenaanpak: samenwerking in de stad

4.1 Inleiding en vraagstelling

Met ketenaanpak wordt bedoeld samenwerking in de stad tussen diverse disciplines van de 'bedrijfskolom' van de popmuzieksector (exclusief bands/muzikanten). De onderdelen van die 'bedrijfskolom' aan de aanbodzijde die relevant zijn voor dit onderwerp bestaan uit:

- de educatiefunctie zoals muziekonderwijs en het conservatorium
 - de productiefunctie zoals oefenruimtes en studio's
 - de presentatiefunctie als podia, (dance)clubs en festivals pop
- zowel gesubsidieerd als niet-gesubsidieerd/commercieel.

De centrale vraag bij dit onderwerp is hoe de instellingen van deze functies zich tot elkaar verhouden. Daarbij is het met name interessant te weten of de gesubsidieerde en commerciële instellingen van eenzelfde functie al dan niet met elkaar samenwerken. Zo ja, hoe dan, en zo nee waarom niet? Verder is het interessant om te weten hoe de horeca-sector zich verhoudt tot de gesubsidieerde presentatiesector, waarbij het beleidsterrein economie wordt geraakt in relatie tot de popsector. En uiteraard, wat zouden de ambities moeten zijn en welke rol speelt de gemeente hierbij met haar popbeleid?

4.2 Huidige samenwerkingsverbanden

4.2.1 Samenwerking kerngroeppartners

We hebben bij de voor dit onderwerp relevante deelnemers van de geformeerde kerngroep – Muziekgieterij, M-LABROZ/Bankastudios, Kumulus/Lighthouse of Music en Conservatorium Maastricht – geïnventariseerd hoe hun structurele samenwerkingsnetwerk eruit ziet en op welk vlak de samenwerking ligt. De resultaten van deze inventarisatie brengen we hierna in beeld. In de tweede kolom staat de afgekorte functie/functies van de samenwerkingspartner: edu = educatie, pro = productie, pre = presentatie.

Muziekgieterij – samenwerkingsverbanden popmuzieksector

Naam samenwerkingspartner	functie(s)	Aard samenwerking
Club Vibes	pre	facilitair: technische ondersteuning door Muziekgieterij
Intro In Situ	pro, pre	facilitair: technische ondersteuning door Muziekgieterij inhoudelijk: bijdragen aan productiehuis door Muziekgieterij
Kumulus/Lighthouse of Music	edu, pro	facilitair: technische en ruimtelijke ondersteuning door Muziekgieterij inhoudelijk: soms bijdragen van Muziekgieterij voor cursussen en optredens (w.o. ook Parcours)
Parcours	edu, pro,	deelnemende locatie in dit openingsfestival culturele

Naam samenwerkings-partner	functie(s)	Aard samenwerking
	pre	seizoen
Inkom	pre	facilitair: technische ondersteuning door Muziekgieterij
Words on Fire	pre	co-creatie en coproductie door Muziekgieterij
Cross Currents	pre	facilitair: technische en ruimtelijke ondersteuning door Muziekgieterij
Jazz Maastricht	pre	facilitering: technisch en ruimtelijke ondersteuning door Muziekgieterij
Conservatorium	edu	facilitair
Kaleido	pre	facilitair, inhoudelijk, organisatorisch

M-LABROZ/Bankastudios – samenwerkingsverbanden popmuzieksector

M-LABROZ/Banksstudios bevindt zich nog in de initiatieffase en daardoor zijn er nog geen structurele samenwerkingsverbanden.

Kumulus/Lighthouse of Music – samenwerkingsverbanden popmuzieksector

Naam samenwerkings-partner	functie(s)	Aard samenwerking
Muziekgieterij	pre	cursussen en optredens (w.o. ook Parcours) in Muziekgieterij, die technische en ruimtelijke facilitering verzorgt
Cafécircuit	pre	optredens eigen popbands, inmiddels beperkt vanwege vergunningsproblemen cafés
Conservatorium	edu	facilitair: huur ruimtes bij Kumulus
Parcours	edu, pro, pre	deelnemende locatie in dit openingsfestival culturele seizoen

Conservatorium Maastricht – samenwerkingsverbanden popmuzieksector

Naam samenwerkings-partner	functie(s)	Aard samenwerking
Kumulus	edu	facilitair: huurt ruimtes bij Kumulus
Jazz Maastricht	pre	inhoudelijke en facilitaire ondersteuning door Kumulus
Parcours	edu, pro, pre	deelnemende locatie in dit openingsfestival culturele seizoen
Muziekgieterij	pre	facilitair: Conservatorium Maastricht huurt Muziekgieterij voor activiteiten

Horecasector – samenwerkingsverbanden popmuzieksector

De cafés en clubs waar (on)regelmatig optredens van popbands plaatsvinden, staan helemaal op zichzelf: er zijn geen verbanden van de culturele (al dan niet gesubsidieerde) instellingen die opereren in de popmuzieksector.

4.2.2 Drie samenwerkingsverbanden nader belicht

We hebben twee huidige en een toekomstig samenwerkingsverband nader belicht, te weten:

- Muziekgieterij en Complex – beide presentatiefuncties
- Conservatorium Maastricht en Jazz Maastricht – educatiefunctie met presentatiefunctie
- M-LABROZ/Bankastudios en Muziekgieterij – beide productiefunctie (oefenruimten).

Muziekgieterij en Complex – beide presentatiefuncties

Complex is een danceclub ontstaan in augustus 2016 en gevestigd in de voormalige Platte Zaal in het stadsdeel Wyck. De maximale (toegestane) capaciteit is een kleine 1.800 bezoekers. De publieksruimte kan daarbij flexibel worden ingedeeld voor een bezoek van maximaal 650, 850, 1.200 en genoemde 1.800 als maximum. Er zijn gemiddeld twee à drie dance-activiteiten per week in de underground-, techno- en house-genres, waarbij het eerste bestaansjaar volgens Complex zo'n 60.000 bezoeken werden geteld. Complex is een commerciële onderneming en niet gesubsidieerd.

Er is geen samenwerkingsverband tussen Complex en Muziekgieterij omdat de beide instellingen op essentiële onderdelen (van samenwerking) verschillende inzichten hebben. Afgezien daarvan zouden ze beide vanuit hun functies geredeneerd wel de samenwerking willen opzoeken. Die zou dan moeten bestaan uit het, waar gewenst, doorgeven van programma-aanbod in relatie tot de elkaar aanvullende bezoekcapaciteiten, festivals en waar nodig onderlinge facilitaire ondersteuning. Muziekgieterij vindt Complex een belangrijk onderdeel van de aanbodstructuur van popmuziek in Maastricht, en omgekeerd vindt Complex dat ook van De Muziekgieterij.

Conservatorium Maastricht en Jazz Maastricht – educatiefunctie met presentatiefunctie

Jazz Maastricht onderneemt jazz-activiteiten op het gebied van presentatie, productie en talentontwikkeling, ook in Euregionaal verband. Hiertoe wordt nauw samengewerkt met Conservatorium Maastricht. Circa twee à drie keer per maand organiseren ze samen concertprogramma's van regionale artiesten tot wereldniveau, op wisselende locaties in Maastricht, waaronder Ainsy, Muziekgieterij en Theater aan het Vrijthof. In 2016 trokken deze activiteiten 10.000 bezoekers, waarvan 2.300 betalend; een groei van 15% ten opzichte van 2015.

Daarnaast organiseert Jazz Maastricht jaarlijks het CrossCurrents Festival in het Sphinxkwartier. Een jong festival dat verbindingen legt met andere muziekgenres (pop, electro), film en wetenschap. Jazz Maastricht werkt hier inhoudelijk en ruimtelijk/facilitair samen met Theater aan het Vrijthof, De Muziekgieterij, Lumière Cinema, Conservatorium Maastricht en Universiteit Maastricht.

Jazz Maastricht versterkt de regionale jazz talentontwikkeling in nauwe samenwerking met onder meer het Conservatorium Maastricht door speelmogelijkheden, de Euregionale jazzcompetitie Maastricht Jazz Awards en een bijdrage aan het curriculum van Conservatorium Maastricht door middel van masterclasses en workshops.

Binnen het huidige samenwerkingsverband is Jazz Maastricht de formele organisator van de activiteiten en risicodrager, Conservatorium Maastricht programmeert in co-creatie het aanbod en faciliteert de technische productie, waarvoor het geen (personeels)kosten in rekening brengt bij Jazz Maastricht. Er zijn geen relevante knelpunten in de samenwerking. Wel geven beide organisaties aan dat voor de ontwikkeling van de sector en de samenwerking er behoefte is aan een gespecialiseerde jazzclub in het kleinere capaciteitssegment (150 stoelen). Deze biedt meer mogelijkheden om het Limburgse en Euregionale jazz-ecosysteem te stimuleren en Maastricht als jazz-kernpodium in Nederland te positioneren. Dit valt overigens buiten het samenwerkingsvraagstuk.

M-LABROZ/Bankastudios en Muziekgieterij – beide productiefunctie (oefenruimtes)

Op een eventuele toekomstige samenwerking tussen deze beide partijen zijn we reeds ingegaan bij het onderdeel ‘oefenruimtes’. Wij verwijzen korthedshalve naar ons rapport daarover van 8 september 2017.

4.2.3 Conclusie huidige samenwerking in Maastricht

Geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een beperkte mate van samenwerking binnen het popmuziekdomain. En als er samenwerking is, dan vooral facilitair en/of ruimtelijk (veelal een huur-/verhuursituatie) en vaak ad hoc. Er is nauwelijks samenwerking op het belangrijke inhoudelijke vlak. Ook de instellingen van de kerngroep zijn over het algemeen deze mening toegedaan, waarbij wordt opgemerkt dat het ontbreekt aan een serieus popmuzieknetwerk in Maastricht.² Onze conclusie wordt bevestigd door de zwakten op het vlak van stedelijke ketensamenwerking die bij de stadsronde van 27 juni jl. werden genoemd en in paragraaf 2.4.2 zijn opgenomen.

4.3 Mogelijke ambities ketensamenwerking

Een popklimaat in Maastricht heeft zich vanaf de jaren 90 van de vorige eeuw laat gevormd en is met name het afgelopen decennium verbeterd. Onder meer door de komst van De Muziekgieterij (inclusief oefenruimtes), Complex, de ontwikkeling van Lighthouse of Music – de popschool van Kumulus – en allerlei pop- en dancefestivals. Dit alles gebeurde mede onder invloed van de sterke toename van het aantal (buitenlandse) studenten in Maastricht. Het popklimaat kan en moet verder verbeteren. De vernieuwbouw van De Muziekgieterij en de mogelijke komst van de oefenruimtes van M-LABROZ/Bankastudios dragen hieraan fysiek bij. Een verdere intensivering van de samenwerking in de keten educatie, productie en presentatie zou (de kwaliteit van) het aanbod en het publieksbereik, en daarmee het popklimaat in Maastricht, positief kunnen beïnvloeden.

Alle partijen waarmee we contact hebben gehad, hebben de ambitie uitgesproken om de samenwerking binnen het popdomein van Maastricht meer te initiëren, te intensiveren

² Bron: Verslag Stadsronde popmuziek 27 juni 2017 en inventarisatie bij kerngroepleden.

dan wel uit te breiden, om daarmee het popklimaat in de stad verder te versterken. Daarvoor moet tijd worden vrijgemaakt die, naar wij horen, in onvoldoende mate beschikbaar zou zijn, mede omdat de praktijk grosso modo uitwijst dat samenwerking meer tijd kost dan het oplevert. Daarnaast kan inhoudelijke samenwerking weliswaar leiden tot nieuwe activiteiten, maar programma's in de culturele en dus ook in de popmuzieksector kosten geld, wat niet altijd in voldoende mate beschikbaar is. Maar al met al zouden door de samenwerking de kwantiteit en kwaliteit van het aanbod en het publieksbereik kunnen verbeteren en daarmee het popklimaat in Maastricht.

Als voorbeeld voor het realiseren van een samenwerkingsambitie nemen we de mogelijkheden voor **De Muziekgieterij**. De Muziekgieterij heeft ambities om nieuwe samenwerkingen te initiëren en bestaande te intensiveren, mede in relatie tot nieuwe/verhoogde ambities na realisatie van de beoogde vernieuwbouw. Dat zou bijvoorbeeld als hierna vermeld kunnen (waarbij wordt aangetekend dat De Muziekgieterij met verschillende van de onderstaande instellingen reeds een bepaalde vorm van verbinding heeft):

- Met de lokale instellingen die ook popconcerten organiseren in Maastricht, voor de nodige afstemming (van vooral de kleine zaalprogrammering) en mogelijke samenwerking in presentatie en productie.
- Met andere (culturele en/of commerciële) instellingen binnen de gemeente om samen activiteiten/festivals voor en in de stad te programmeren en produceren. Er gaat ook gekeken worden naar mogelijkheden om als initiator, co-creator en/of aanhaker actiever aanwezig en zichtbaar te zijn in de stad.
- Met lokale en regionale muzikscenes, bij voorkeur die een eigen publiek en achterban meebrengen, en met name in de dancesector en specifieke (niche)genres. Om samen programma's te ontwikkelen of te boeken, en vooral ook om samen de doelgroep te benaderen die deze scenes als geen ander kennen.
- Buiten de deur gaan programmeren, en acts zelf of in samenwerking aan te bieden op bijzondere locaties in de stad waar zij het beste tot hun recht komen.
- Met Kumulus de popeducatie- en talentontwikkelingsfunctie inhoudelijk verdiepen voor de cultuureducatie in het onderwijs. Kumulus zou zich overigens in samenwerking met alle culturele instellingen kunnen ontwikkelen tot de aanjager, initiator, waar nodig ontwikkelaar en coördinator voor de cultuureducatie in het (primair en voortgezet) onderwijs (PO en VO).
- Met de Stichting Popmuziek Limburg. In het algemeen, en in het bijzonder voor de gezamenlijk met andere poppodia in Limburg onlangs opgestarte werving van bands voor de oefenruimten.
- Het Theater aan het Vrijthof om eventueel samen de bands uit het netwerk van De Muziekgieterij naar Maastricht te halen die beter passen in de (zit)omgeving (met 900 stoelen) van het theater. Het theater programmeert verder beperkt populaire 'theaterpop', waarvan de genres (en daarmee de publieksgroepen) nauwelijks tot geen overlap hebben met die van De Muziekgieterij. Mocht er door aanpassing van de programmering, bijvoorbeeld in de vernieuwbouw van De Muziekgieterij of door theater, sprake zijn van bediening van dezelfde of soortgelijke publieksgroepen, dan

lijkt afstemming van ieders popprogrammering wenselijk om te voorkomen dat er gelijktijdig programma's zijn voor dezelfde publieksgroep.

De voornoemde samenwerkingen kunnen zich dus voordoen in alle fasen van de 'levenscyclus' van de popmuziek: in het educatiestadium inclusief talentontwikkeling, in de productiefunctie (met oefen- en studioruimten, en artist in residence) en in de 'volwassen' presentatiefunctie op het professionele podium en op festivals.

De aangehaalde ambities betekenen overigens niet dat De Muziekgieterij betrokken zou moeten zijn bij alle initiatieven in de stad op het gebied van de brede popcultuur. Dat is immers niet mogelijk, maar bovenal soms niet wenselijk. Bijvoorbeeld als het gaat om onderdelen van het zogenaamde 'underground'-segment binnen de popcultuur, waar initiatieven doorgaans ontstaan vanuit ongeordende verbanden en op bijzondere, 'ruige' en 'hippe' plekken in de stad. Dat *moet* 'uit zichzelf' ontstaan, want zo gedijt en ontwikkelt dit segment zich het beste. Muziekgieterij kan en zal hier wel de initiatieven die 'doorstarten' oppakken binnen zijn programmering, en het talent zo verder laten ontwikkelen. De kansen dat deze en andere nieuwe initiatieven ontstaan, door ontwikkelen en succes hebben, zijn groter als er een goed popklimaat is in Maastricht. En daaraan levert, en zal en moet de nieuwe Muziekgieterij een nog belangrijkere bijdrage leveren.

4.4 Mogelijke rol gemeente

De rol van de gemeente zou kunnen zijn om samenwerking te bevorderen met beleid, en waar mogelijk samenwerkingen te faciliteren met kennis, een initiërende rol, faciliteiten en wellicht met geld. In de uitvoering van beleid of bij signalering van stagnatie zou een 'volgende' gemeentelijke houding het beste passen in deze sector die dynamisch, soms niche en soms 'onzichtbaar' is. Deze 'volgende' houding betekent de sector zijn werk laten doen en alleen reageren op wat boven het maaiveld verschijnt en waar stagnatie optreedt. Om vervolgens te faciliteren dan wel bij te sturen. Faciliteren bijvoorbeeld met verstrekking of verruiming van vergunningen, waarbij het huidige kennelijke gebrek daaraan overigens een veel gehoorde klacht uit het veld is. Verder zou de gemeente kunnen overwegen bij gezamenlijke activiteiten of festivals de samenwerking extra (financieel) te belonen, bijvoorbeeld via bestaande projectsubsidiefondsen.

Nota bene 1

In de Cultuuragenda 2017-2020 waarin het gemeentelijk cultuurbeleid is vastgelegd, is ook het thema ketensamenwerking opgenomen:

De kracht van culturele ketens: behoud van de rijksgefinancierde culturele instellingen voor stad en regio en meer samenhang tussen de culturele instellingen door een collectief contract af te sluiten met verwante instellingen en medefinanciers (met als doel meer gezamenlijke verantwoordelijkheid creëren).

Wij denken dat de meer organische bevordering van ketensamenwerking zoals wij dat als bovenstaand hebben geformuleerd meer passend is voor de popmuzieksector dan de in het gemeentelijk cultuurbeleid genoemde afsluiten van contracten tussen partijen.

Nota bene 2

Wij willen aanvullend een opmerking maken over de educatie-/productiefunctie. In de provinciale popnotitie '...dat heel Holland Limburgs....' uit 2015 wordt nagenoeg uitsluitend ingezet op talentontwikkeling in de popmuzieksector. In Maastricht daalt de uitvoering van dit provinciale talentontwikkelingsbeleid vooral neer bij het Conservatorium Maastricht, terwijl De Muziekgieterij er bijvoorbeeld nagenoeg niets van merkt. Het provinciale popbeleid zou door de gemeente kunnen worden gebruikt als vliegwiel om samen met de provincie de uitvoering van lokale, tripole en euregionale samenwerking op het gebied van talentontwikkeling een stap verder te brengen dan de in Maastricht kennelijke eenzijdige huidige positie.

5

Samenwerking in Euregioverband

5.1 Inleiding en vraagstelling

Maastricht als grensstad 'ligt' natuurlijk niet alleen in Nederland. Er zijn, gewild of ongewild, verbindingen door zowel samenwerking (waaronder afstemming) als concurrentie met de buurlanden Duitsland (Aken) en met name België (Luik en Hasselt) in de zogenaamde Euregio. Daarnaast is er in Euregioverband popaanbod en -vraag in de Tripoolregio, het samenwerkingsverband van de gemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht.

De centrale vraag op dit onderwerp is of er verbindingen bestaan binnen de popsector in de Euregio en zo ja, of die zinvol en relevant zijn voor de popsector in Maastricht. Daarbij is met name de presentatiefunctie (poppodia) van belang als het gaat om concurrerend aanbod en vraag in de Euregio. Is er samenwerking/afstemming met poppodia in het Euregiogebied, en meer concreet afstemming om zoveel mogelijk te voorkomen dat er gelijktijdig programma's voor dezelfde publieksgroep zijn in de Euregio? En ook hier, wat zouden de ambities voor samenwerking binnen de Euregionale presentatiefunctie moeten zijn en welke rol speelt de gemeente hierbij met haar popbeleid?

Bij de uitwerking hebben we de focus gelegd bij samenwerking binnen de presentatiefunctie in de Tripool, en is de buitenlandse Euregio secundair.

De productiefunctie en talentontwikkeling zijn doorgaans meer lokaal gericht en horen meer thuis bij het voorgaande hoofdstuk 4 over de ketenaanpak/samenwerking in de stad.

5.2 Huidige samenwerkingsverbanden

Zoals vermeld gaat dit hoofdstuk over Euregionale samenwerking binnen de presentatiefunctie – de poppodia – in de Euregio, met een focus op de Tripool.

In hoofdstuk 2 zijn bij paragraaf 2.5 *facts en figures* enige kerngegevens vermeld van de grote(re) poppodia in de Euregio. Het overzicht kan in dit hoofdstuk worden gebruikt om een eerste beeld te krijgen van de poppodia in de omgeving waarmee rekening gehouden zou moeten worden en/of waarmee zou kunnen worden samengewerkt. Het gaat hierbij om de volgende grote(re) en met De Muziegieterij vergelijkbare poppodia:

Tripool:

- De Muziegieterij in Maastricht
- Poppodium Volt in Sittard
- Poppodium De Nieuwe Nor in Heerlen
- De Limburgzaal van Parkstad Limburg Theaters in Heerlen

Buitenland Euregio:

- Muziekodroom in Hasselt België
- Reflektor in Luik België

In 2011 heeft bureau Signo&S in opdracht van de provincie Limburg het onderzoeks-

rapport 'Popinfrastructuur Euregio' opgesteld. Daarin is een hoofdstuk 'De Euregionale functie' opgenomen. Volgens dit rapport was er destijds bij de podiumfunctie *'geen of weinig sprake van samenwerking of een overkoepelende Euregiogedachte'*.

Anno 2017 hebben wij De Muziegieterij gevraagd naar hun samenwerking met de relevante Euregionale poppodia. Daaruit komt het volgende beeld naar voren:

- De samenwerking met de drie Tripool-poppodia is beperkt tot, waar mogelijk, doorverwijzen van aanbod naar elkaar en ad hoc contacten.
- Er is geen contact met Parkstad Limburg Theaters over hun popprogrammering in de Limburgzaal (met een capaciteit van 1.500 staplaatsen).
- Met Muziekodroom in Hasselt heeft De Muziegieterij het meeste contact: er is ad hoc samenwerking op allerlei vakgebieden, meestal wanneer er zich iets aandient rond een vakgebied. Er is sprake van een 'structureel ad hoc' samenwerkingsverband tussen de twee poppodia.
- Met het enige jaren geleden geopende nieuwe poppodium Reflektor in Luik is geen contact.

De conclusie die uit dit beeld naar voren komt is dat er Euregionaal nauwelijks wordt samengewerkt tussen de relevante poppodia. Opmerkelijk is daarbij dat deze beperkte Euregionale samenwerking niet is genoemd bij de zwakten die bij de stadsronde van 27 juni jl. zijn geïnventariseerd.

Ten aanzien van het buitenlands bezoek bij deze poppodia heeft alleen van De Muziegieterij aangegeven dat te weten: circa 40% (zie paragraaf 2.5 'Poppodia in de Tripool en Euregio'). Dat is een relevant aandeel, en mogelijk aanleiding voor afstemming van programmering waarbij men in elkaars publieksvijver vist (zie paragraaf 5.3 hierna).

5.3 Mogelijke ambities samenwerking

Zowel de provincie Limburg als de gemeente Maastricht omarmen de Euregionale gedachte in hun beleidsplannen/-notities over popmuziek. Uit de aard en omvang van de huidige Euregionale samenwerking tussen de relevante poppodia zou echter kunnen worden afgeleid dat de noodzaak ervan beperkt wordt geacht. Naar onze mening is dat ook zo, maar tegelijk zijn er wel nuttige samenwerkingsonderwerpen wenselijk. Hierna onderbouwen we dat.

Poppodia in de totale Euregio

De urgentie van samenwerking tussen de relevante poppodia in de Euregio op het gebied van programmering wordt niet van groot belang geacht. De directe werkgebieden en daarmee het publiekspotentieel van deze stedelijke/regionale podia zijn immers groot genoeg om allemaal een grootstedelijk poppodium goed te kunnen exploiteren, met grotendeels dezelfde, elkaar overlappende programmering. Er zou daarom sprake moeten zijn van een beperkte concurrentie tussen de Euregionale poppodia. Alleen bij de grote(re) programma's die veel publiek trekken en die slechts bij één of misschien twee van de Euregionale poppodia worden aangeboden, vist men in elkaars publieksvijver. Daar zou

samenwerking in de vorm van afstemming van elkaars op publiek concurrerende programmering nuttig zijn, om te voorkomen dat er op hetzelfde moment in verschillende podia voor dezelfde publieksgroep wordt geprogrammeerd.

Anderzijds zou samenwerking op het belangrijke inhoudelijke vlak van programmering weer wel gewenst en nuttig kunnen zijn. Bijvoorbeeld co-creatie en/of coproductie door poppodia van (bestaande of samen te initiëren nieuwe) festivals in de Euregio die een internationaal Euregiobereik hebben.

Een ander voorbeeld is het doorgeven van bijzonder programma-aanbod – kleinschalig en/ of niche wat publieksbereik betreft, maar specifiek van aard – naar relevante poppodia of een andere optreedplek in de Euregio waar dat bijzondere programma qua ambiance of potentiële publieksgroep het beste past. Bij het grote(re) programma-aanbod zal dit niet lukken omdat de poppodia gezien het publieks- en financiële belang deze niet zo snel zullen doorgeven aan hun collega-poppodia in de Euregio.

Uitwisselen van talent gebeurt nog beperkt. Concoursen in de Euregio zijn vooral gericht op het 'eigen' talent. Het bundelen van bestaande concoursen in de Euregio met co-creatie en coproductie door de poppodia in de betreffende regio zou een internationale uitwisseling van talenten kunnen bevorderen.

Een werkend internationale netwerk van de relevante grote(re) poppodia in het Euregio-gebied moet eerst worden opgezet om bovenstaande mogelijk te maken. Op het vlak van talentontwikkeling kan het provinciale popbeleid mogelijk een vliegwiel zijn om de oplossing van knelpunten te faciliteren. Zoals de noodzaak van extra tijd voor samenwerking en geld voor activiteiten die daaruit voortkomen, net als dat aan de orde is bij de stedelijke ketensamenwerking uit het vorige hoofdstuk.

De realisatie van de nieuwe Muziekgieterij zou een mooi moment zijn om te starten met de ambities rond het uitbouwen van bestaande en het opzetten van nieuwe samenwerkingsverbanden.

Poppodia in de Tripool

Met de poppodia in het Tripoolgebied zou samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering mogelijk nuttig kunnen zijn. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om uitwisseling van ervaring en kennis op facilitaire gebieden, gezamenlijke poules van technici, gezamenlijke horeca-opleidingen en mogelijk zelfs gezamenlijke inkoop, faciliteren van elkaars individuele promotie, et cetera.

Samenwerking op het vlak van programmering wordt ook hier niet van belang geacht om dezelfde reden als internationale samenwerking op Euregioniveau: de werkgebieden en daarmee het publiekspotentieel van de drie podia in het Tripoolgebied zijn groot genoeg om alle drie als grootstedelijk poppodium te kunnen exploiteren, met deels eenzelfde of elkaar overlappende programmering.

Samenwerking lijkt wel nodig wanneer een of meer podia in de Tripool zich met een bepaald genre wil(len) specialiseren en onderscheiden. Of bij de grotere publiekstrekkingen. Een nauwe afstemming van dergelijke genreprogrammering of groter aanbod is nodig om zoveel mogelijk te voorkomen dat er gelijktijdig programma's voor dezelfde publieksgroep

zijn in de Tripool.

Uit het eerder genoemde rapport van bureau Signo&S uit 2011 is overigens geen nuttige informatie af te leiden die we zouden kunnen gebruiken bij de aanbevelingen voor mogelijke toekomstige samenwerking.

5.4 Mogelijke rol gemeente

Wij adviseren dezelfde rol voor de gemeente als bij de stedelijk ketensamenwerking die in het vorige hoofdstuk aan de orde is geweest, te weten als volgt:

De rol van de gemeente zou kunnen zijn om samenwerking te bevorderen met beleid, en waar mogelijk (de totstandkoming van een) samenwerking te faciliteren met kennis, een initiërende rol, faciliteiten en wellicht met geld. In de uitvoering van beleid of bij signalering van stagnatie zou een 'volgende' gemeentelijke houding het beste passen in deze sector die dynamisch, soms niche en soms 'onzichtbaar' is. Deze 'volgende' houding betekent de sector zijn werk laten doen en alleen reageren op wat boven het maaiveld verschijnt en waar stagnatie optreedt. Om vervolgens waar nodig en mogelijk te faciliteren dan wel bij te sturen. Verder zou de gemeente kunnen overwegen bij gezamenlijke (internationale) activiteiten of festivals waarbij De Muziekgieterij is betrokken, de samenwerking extra (financieel) te belonen, bijvoorbeeld via de bestaande projectsubsidiefondsen.

Nota bene

Het hiervoor genoemde over samenwerking in Euregioverband gaat conform de vraagstelling over de presentatie- of podiumfunctie. Wij willen aanvullend een enkele opmerking maken over de Euregionale educatie-/productiefunctie. In het voorgaande hoofdstuk 4 hebben we bij 4.4 'Mogelijke rol gemeente' de provinciale popnotitie '... dat heel Holland Limburgs ...' uit 2015 aangehaald en geadviseerd deze popnotitie als vliegwiel te gebruiken om de uitvoering een stap verder te brengen. In dit hoofdstuk 5 gaat het meer in het bijzonder om het speerpunt '*Euregionale samenwerking talentontwikkeling*'. Wij verwijzen korthedshalve naar voornoemde paragraaf 4.4.

Colofon

Kerngroep

De door LAGroup in overleg met de gemeente geformeerde kerngroep bestaande uit:

- Conservatorium Maastricht: Marc Rutten, teamleider muziekeducatie
- Kumulus centrum voor de kunsten: Bert van Ende, docent en teamleider popmuziek
- M-LABROZ/Bankastudios: bestuursleden Lucas Vroemen en Peter Lahaye
- Muziegieterij: de directie Wim Smeets en Richard Loomans
- Stichting Popmuziek Limburg: Paul Moerel, consulent popmuziek

Er zijn zowel gezamenlijke als afzonderlijke interviews gehouden.

Gemeente Maastricht

- Herman van Asselt, beleidsmedewerker economie en cultuur

Inventarisaties: geraadpleegde personen en bronnen

- de betreffende organisaties telefonisch en per e-mail
- de websites van deze organisaties
- andere openbare bronnen

LAGroup-team

- Karin Swart
- Peter Koppen

Over LAgrouP

LAgrouP is een adviesbureau in de volle breedte van de vrijetijdssector. LAgrouP staat voor samen. Binnen het adviesteam en met de opdrachtgever, maar altijd met behoud van onze oprechtheid, onafhankelijkheid en objectiviteit.

Combinatie van leisure & arts

LAgrouP is een specialist op het gebied van vrijetijd én cultuur, vaak in relatie tot gebiedsontwikkeling. De grenzen tussen deze twee werelden vervagen; denk bijvoorbeeld aan toprestaurants die zich in musea vestigen, hotels die luxe wellness ontwikkelen of een theater dat congresfaciliteiten aanbiedt. Omdat

LAgrouP thuis is in het hele spectrum van de vrijetijds- en cultuursectoren kunt u met uw vraagstelling bij één bureau terecht. En mocht uw vraag toch onze expertise overstijgen, dan schakelen we een van onze vaste samenwerkingspartners in.

Eigenzinnig en kennisgedreven

LAgrouP werkt met een kring van gedreven adviseurs. Geen klonen van elkaar, maar eigenzinnige individuen die de *ins & outs* kennen van de sectoren waarin wij opereren. Die kunnen meedenken én afstand nemen. Elk project krijgt een adviesteam dat past bij de vraagstelling. De adviseurs spreken de taal van de organisaties in onze sectoren en voelen zich persoonlijk betrokken bij de kwaliteit van deze sectoren – ze zijn dus goed ingevoerde gesprekspartners.

Opdrachtgevers en opdrachten

LAgrouP adviseert over kunst & cultuur, toerisme & recreatie, horeca & logiesaccommodaties, commerciële leisure, stedelijke & gebiedsontwikkeling en de congres- beurs- & evenementensector. In gebiedsontwikkeling en in regiomarketing komen deze aandachtsvelden vaak samen. We werken in opdracht van overheden, brancheorganisaties, projectontwikkelaars, ondernemers en instellingen. Onze opdrachten variëren van concept- en beleidsontwikkeling, marketing, organisatievraagstukken tot impact- en haalbaarheidsstudies.

Groot of klein is voor ons niet relevant; wij bieden maatwerk aan dat naadloos aansluit bij het belang, het budget en de urgentie van een project. Van kindertheater of familiehotel tot megabioscoop of internationaal museum. Van G4 tot krimp-gemeente. Ze zijn ons even lief.

Voor meer achtergrondinformatie over de adviseurs van LAgrouP en uitgebreide beschrijving van opdrachten die ons bureau heeft uitgevoerd, zie www.lagroup.nl.